

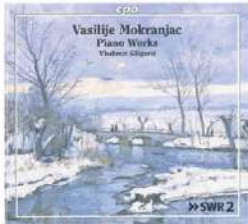
Музика из мелодраме „Милош Обилић”

Оригинално тумачење Мокрањчеве музике, музицирање на правом и клавиру-играчки, музички живот 19. века у Србији, дијалог са узорима

НОВИ КОМПАКТ-ДИСКОВИ
СРПСКЕ УМЕТНИЧКЕ МУЗИКЕ (2)

Зорица Премајше

Василије Мокрањца,
Piano Works / Дела за клавиру,
СРО, Немачка, 2021.

Немачка кућа СРО, након десетак објављених издања посвећених српској музици (од Стевана Христића до Исидоре Жебељан), позвала је пијанисту Владимира Глигорића да направи снимке одабраних остварења за клавиру Василија Мокрањца (1923–1984), а као други компакт-диск посвећен овом композитору (након камерне музике објављене 2016). Глигорић је један од најугледнијих уметника своје генерације који од почетка каријере негује домаћи репертоар. Како Мокрањчева дела сирира годинама, он је изградио оригинално тумачење његове музике на балансу виртуозитета и суптилности, веома посвећен валерима динамике и колорита, богатим фактурама и ономе што је у зредом композиторском пијанизму најособеније: спрзи експресивног замаха и пригушеног стазиса, одзвучима, еху и тишини; ненаметљивим контекстима настајања и нестајања. Одабране су композиције које најбоље представљају ауторову поетику, циклуси који се састоје од карактерних, језгровитих минијатура. Издање отвара *Менујет* (1944), а настављају *Фрајменша* (1955–1956), *Ипре* (1950–1957), одабране *Ејиде* (1951–1952), *Ивициме* (1973), *Прасудијуми* (1975), а завршава га врхунско остварење

српске музике за клавиру целог прошлог века, поема *Одјеци* (1973). Владимир Глигорић је изванредан тумач ове музике која од интерпретатора захтева и вежљивост и аскезу, и играње и медитацију, и виртуозитет и аналитичност. Диск је снимак у студију Југозападнoг немачког радија у Баден-Бадену, тон-мајстор је била Уте Хесе, а за просторност и богати ехо снимка одговорна је продуценткиња Мари-Јозефина Мелкиор. Аутор исцрпног текста у књижици је Стефан Цветковић.

„О светлости, о нежности”,
Нада Колунџија,
Vertical Jazz, 2020.

Пијанисткиња Нада Колунџија је својом уметношћу интерпретације, својом вештином педагогије и својим деликатним музичким укусом обележила целу једну епоху српског пијанизма. Посвећена савременој светској и домаћој музици, остварила је богату дискографију коју редовно обнавља новим издањима – пројектима, неретко и поруџбинама и премијерама, на трагу своје јединствене поетике фрагилне једноставности која негује уши, дух и душу, као и ненаметљивог поимања музике као зачињаја смисла. „Пројекат *О светлости, о нежности*” настао је у жељи да у људима пробуди осећај лепоте, нежности и доброте”, написала је у програмској књижици Нада Колунџија. Ово издање, на коме осим клавира уметница свира и клавиру играчку и управља електроником, садржи мастерован снимак њеног концерта у Скупштини града Београда децембра 2019. Тако је обједињен пројекат сарадње с њом омиљеним српским композиторима из земље и иностранства: од поруџбине нових дела до њиховог премијерног извођења, свирања на малој турнеји по градовима Србије и, на крају, објављивања на компакт-диску. Минијатуре прозирне звучности, елегантно-носталгичне, дечије или медитативне једноставности, компоновали су Душан Богдановић (*Љубавне* и *Усјавањка*), Ирена Поповић

(*О вечном јангасу који никада није изварио о брамац брва и линију хоризонта* и *Сећам ли се*), Александар Дамњановић (*Anastasima*), Иван Елезовић (*Један и по* за клавиру и клавиру играчку) Миша Савић (*О светлости, о нежности, о мраку, фантазија* за Душана, за клавиру и виртуелну траку), Зоран Христић (*Ивициме*) и Теодора Степанчић (*Предели, клавирајатуре: унујраниности* за клавиру и траку).

Снимак и мастеровање сјајно је обавио Зоран Маринковић, а непретенциозно опремљену, информативну и стилски сведену књижицу дизајнирали су Д. Кнежевић и Ј. Тарбук. Пројекат је помогао Сокој.

„Српско-хебрејско музичко писмо”,
Јасмина Јанковић,
клавиру,
Музика класика, 2020.

Јасмина Јанковић изградила је каријеру посвећеним дугогодишњим проналажењем, извођењем и снимањем клавируских и вокалних дела домаћих аутора 19. и раног 20. века и до сада је објавила девет компакт-дискова. Овога пута њена тема били су композитори јеврејског порекла који су непосредно или посредно били везани за музички живот кнежевине Србије у 19. веку. Главна личност издања је први капелник и педагог *Књажевско-српске банде*, оркестра кнеза Милоша Обреновића, Јосиф Шлезингер (1794–1870) који је, на кнежев позив, 1829. дошао из Новог Сада у Крагујевац да организује музички живот двора и града. Осим што је новоосновани оркестар (1831) под његовом управом свирао на војним егзерцирима, дворским и црквеним свечаностима, он је био и музички темел *Књажевско-српског иеајира*, а када је престоница пребачена за Београд, 1841. и Шлезингер је пошао за својим послодавцем и наставио да пише музику за престаје *Театра на Бумруку*. Од његове разноврсне и несрећене заоставштине пијанисткиња је одабрала неколико клавируских минијатура (*Тихи, Брзи и Ура* марш и

Луцијана Јовку), нумере из мелодраме *Милош Обилић* и песме из трагедије *Смрт српскога кнеза Михаила*. Од осталих аутора, на овом издању заступљени су Етел Зилхарт (*Српска хима славе*, 1917) и Игњач Фукс, односно Вагрослав Лисински (*Мазурка, Цар Душан* и фантазија *Почасница Јованки Стојковић* на теме Лисинског из пера Д. Деспина). Осим Јасмине Јанковић, на студијским снимцима оствареним између 2008. и 2014. учествују и сопран Адела Пантелић, мецосопран Марчела Франческо и бас Горан Крнета. Пројекат је помогао Сокој.

Иван Јевтић, *Oeuvre complete pour piano / Целокупна дела за клавиру*,
двоструки компакт-диск, Inde'SENS,
Француска, 2020.

Целокупна клавируска дела Академика Ивана Јевтића (Београд, 1947), снимана априла 2019. на сцени Малденијанума, пружају увид у ауторов стилски пут од преко четири деценије, сагледан из визуре клавируског звука. Неокласичан и академски еклектичан, колико шаролик толико и традиционалан у свом угледању на композиторе прве половине 20. века, овај се низ композиција слуша као разиграни и експерски написан дијалог аутора с његовим узорима (од Рагела и Прокофјева до Месјана) и окушавање граница сопствене музикалности. Троје извршних пијаниста дали су немерљиви допринос квалитету издања, Драгана Тепарић, Владимир Милошевић и Владимир Глигорић. Одсвирали су композиције: *Вечне визије, Свијашта, Соната за клавиру, Ајмосфере, Пејдечијих војничких, Лейни комади, Три јокрејша, Шест јиприца* и токату *Сербикон*. За просторно ослештен и динамички богат звук заслужан је тон-мајстор Зоран Маринковић. Књижица је више оптерећена него што је функционално испуњена тројезичним подацима из пера Силви Нисефор и Ивана Јевтића. Пројекат су помогли Малденијанум и Сокој.

PRESS CLIPPING
Београд, Milentija Popovića 19, Tel: 011/4039-441

